

UZASADNIENIE

Przedmiot i przebieg postępowania

1. Pozwem z dnia 14 kwietnia 2022 r. (data prezentaty) (...) W. – Zarząd (...) wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 2 397,60 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 20 kwietnia 2019 r. do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Powód wskazał, że dochodzi swoich roszczeń przeciwko ubezpieczycielowi odpowiadającemu na podstawie art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (dalej jako „ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych”) za szkody wywołane przez sprawcę wypadku komunikacyjnego polegające na uszkodzeniu drogi. (pozew, k. 2-5v.)

2. W sprzeciwie z dnia 6 maja 2022 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W pierwszej kolejności pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia, wskazując, że decyzja pozwanego o nieuwzględnieniu żądania wypłaty odszkodowania nastąpiła w dniu 28 lipca 2017 r., zaś pozew w niniejszej sprawie został wniesiony w 2022 r., w więc już po upływie trzyletniego terminu przedawnienia. Ponadto w jego ocenie żądanie pozwu jest bezzasadne, gdyż powód wykonując sprzątanie drogi spełniał swój publicznoprawny obowiązek. Tym samym nie istnieje podstawa do uznania wniesionego pozwem roszczenia powoda. Z ostrożności procesowej kwestionował powództwo również co do wysokości. (sprzeciw, k. 40-44v.)

Ustalenia faktyczne

3. Zarząd (...) jest jednostką budżetową (...) W. działającą na podstawie statutu będącego załącznikiem do uchwały nr XLV/1089/2005 Rady (...) W. z dnia 20 stycznia 2005 r. w sprawie statutu Zarządu (...). Do kompetencji Zarządu (...) należy organizowanie, nadzorowanie i prowadzenie w ramach planu finansowego prac związanych z oczyszczaniem (...) W., w tym mechanicznym letnim oczyszczaniem dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych, oraz prowadzeniem interwencyjnego pogotowia oczyszczania.

(uchwała, k. 20-v.)

4. W ramach organizowania interwencyjnego pogotowia oczyszczania prac Zarząd (...) zawiera umowy z wykonawcami prac – przedsiębiorcami. Na podstawie umowy nr (...) z dnia 06.02.2018 r. (...) W., reprezentowane przez Zarząd (...), zawarło umowę z (...) Sp. z o.o., w ramach której powierzyło do wykonania prace związane z prowadzeniem Pogotowia Porządkowego na terenie (...) W. (§ 1 ust. 1 umowy). W ramach pogotowia porządkowego wykonawca zobowiązał się do usuwania skutków zdarzeń w pasie drogowym, oczyszczania tras wskazanych przez zamawiającego i realizacji prac przy użyciu sprzętu specjalnego (§ 1 ust. 2 umowy). Szczegółowy zakres prac został określony w części I i części II załącznika nr 1 do umowy (§ 1 ust. 3 umowy). Wykonawca m.in. zobowiązał się do pozostawania w stałej gotowości (24 godziny na dobę) do podjęcia działań, w tym do zapewnienia stałej gotowości pracowników oraz sprzętu w liczbie i terminie określonym w załączniku nr 2 do umowy (§ 3 ust. 3 umowy). Za wykonanie umowy wykonawcy przysługiwało miesięczne wynagrodzenie, na które składała się część ryczałtowa (252 720,00 zł brutto w sezonie zimowym tj. za jeden miesiąc realizacji umowy w okresie od 1 listopada do 31 marca oraz 307 908,00 zł w sezonie letnim tj. za jeden miesiąc realizacji umowy w okresie od 1 kwietnia do 31 października) oraz za faktycznie wykonane i odebrane prace, obliczane na podstawie liczby wykonanych prac danego rodzaju i ceny jednostkowej za wykonanie pracy, w wysokości 114,48 zł brutto za usunięcie skutków 1 zdarzenia w pasie drogowym, 14,26 zł brutto za oczyszczenie 1 km tras wskazanych przez zamawiającego i 222,48 zł brutto za 1 godz. realizacji prac porządkowych przy użyciu sprzętu specjalnego (§ 5 ust. 2 umowy). Faktura wystawiana przez wykonawcę musiała każdorazowo zawierać załącznik stanowiący wykaz prawidłowo wykonanych prac w danym okresie rozliczeniowym (§ 5 ust. 6 pkt a umowy).

(umowa, k. 10-11v.)

5. W ramach umowy wykonawca zobowiązał się do utrzymania stałej gotowości (przez cały okres trwania umowy, 24 godziny na dobę) do podjęcia prac Pogotowia Porządkowego, w tym zapewnienia stałej dostępności sprzętu oraz osób w liczbie określonej w umowie. W ramach usuwania skutków zdarzeń w pasie drogowym wykonawca był zobowiązany m. in. do wykonywania prac polegających na sprzątaniu z pasów dróg wszelkich zanieczyszczeń, z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych; likwidacji zanieczyszczeń powstałych w wyniku zdarzeń drogowych (szkło, plastik, olej, paliwa, akumulatory, itp.) – cz. II.1.1.a i b załącznika nr 1 do umowy. W przypadku usuwania lub neutralizacji substancji ropopochodnych lub płynów technicznych, wykonawca zobligowany był do stosowania odpowiednich technik i preparatów (sypkich, płynnych) w zależności od rodzaju zanieczyszczenia, w szczególności sorbentów uniwersalnych i dyspergentów płynnych w celu przywrócenia szorstkości nawierzchni jezdni po tzw. rozlewiskach olejowych (cz. II. 4.1.4 załącznika nr 1 do umowy). Wykonawca powinien dysponować sprzętem określonym w załączniku nr 2, tabela nr 1 i 2, czyli m. in. 3 samochodami interwencyjnymi i samochodem specjalistycznym w sezonie zimowym oraz 4 samochodami interwencyjnymi i 2 samochodami specjalistycznymi w sezonie letnim. Samochód specjalistyczny nie stanowił „sprzętu specjalnego”, którego użycie było rozliczane według stawki godzinowej – takim sprzętem była zmiatarka, samochód ciężarowy z HDS, podnośnik z pomostem roboczym, ładowarka, polewaczka i urządzenie do zapobiegania i likwidowania śliskości zimowej (Załącznik 1 część II ust. 3 ppkt 1). Szczegółowe wymogi techniczne co do sprzętu niezbędnego do wykonania umowy określał załącznik nr 3 do umowy.

(załączniki do umowy, k. 12-16)

6. Dnia 22 sierpnia 2016 r. – czyli prawie półtora roku przed zawarciem wyżej opisanej umowy – ok. 10:20 na ul. (...), skrzyżowanie z ul. (...), miało miejsce zderzenie drogowego, w wyniku którego kierujący pojazdem marki T. o nr rej. (...) najechał na barierę ochronną, za co otrzymał mandat karny, który przyjął. W chwili zdarzenia był on ubezpieczony w (...) S.A. w ramach obowiązkowej umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej kierowców pojazdów. W wyniku zdarzenia na nawierzchni drogi pojawiło się zanieczyszczenie, w tym plama oleju o powierzchni 200 m². Usunięcie skutków tej kolizji wymagało pracy samochodu interwencyjnego, który przejechał w związku z interwencją dystans 25 kilometrów. Zgłoszenia dokonała Służba Dyżurna Centrum (...) na podstawie informacji od Policji. Usuwanie skutków wypadku trwało od 11:05 do 13:25. Pismem z dnia 28 października 2016 r. Zarząd (...) wezwał ubezpieczyciela do zapłaty odszkodowania w kwocie 2 397,60 zł, wskazując, że jest to rynkowy koszt przywrócenia nawierzchni drogi do stanu pierwotnego sprzed zdarzenia drogowego z 22 sierpnia 2016 r. Pismo to doręczono adresatowi dnia 15 listopada 2016 r. Pismem z dnia 28 lipca 2017 r. (...) S.A. poinformowało, że odmawia wypłaty odszkodowania, gdyż brak do tego podstawy prawnej – zgłoszona szkoda nie podlega naprawieniu z ubezpieczenia OC, a przy tym czynności usuwania skutków kolizji drogowej należą do ustawowych obowiązków zarządcy drogi.

(notatka informacyjna, k. 23; notatka z zapytania do UFG, k. 24; zestawienie zgłoszeń, k. 25; wezwanie, k. 26; ZPO, k. 27; odpowiedź, k. 28-v.)

7. Faktury wystawione przez wykonawcę za sierpień 2018 r. zostały przez Zarząd (...) zaakceptowane i opłacone. Nie zgłoszono zastrzeżeń do wykonanych prac, które podlegały kontroli Zarządu (...). Wynagrodzenie za prace jednostkowe zgłoszone w sierpniu 2018 r. jako usunięcia skutków zdarzenia w pasie drogowym (619 przypadków) wyniosło 65 614 zł netto – łącznie wynagrodzenie za prace jednostkowe w tym okresie wyniosło 101 193,19 zł brutto.

(protokoły odbioru, k. 17; potwierdzenia przelewów, k. 19; faktury, k. 18)

Omówienie dowodów

8. Sąd oparł swoje ustalenia faktyczne na podstawie wskazanych powyżej dowodów, uznając je zasadniczo za wiarygodne i nie budzące zastrzeżeń.

9. Wymaga jednak podkreślenia, że powód w niniejszej sprawie nie przedłożył umowy i potwierdzenia zapłaty za wykonane prace porządkowe w okresie, kiedy nastąpiło zdarzenie drogowe. Z niewyjaśnionych względów (być może

po prostu z powodu ludzkiej omyłki) umowa o prace porządkowe dotyczy zdarzeń mających miejsce od 7 lutego 2018 r., podczas gdy zdarzenie, z którym powód wiąże obowiązek naprawienia szkody przez pozwanego, miało miejsce 22 sierpnia 2016 r. Brak więc w sprawie dowodów, które potwierdzałyby, że powód w związku z tym zdarzeniem drogowym poniósł jakąś szkodę i tym bardziej w jakiej ona była wysokości. Z wydruku zestawienia zgłoszeń wynika tylko tyle, że na skutek wypadku nastąpiła interwencja z udziałem samochodu interwencyjnego – nie wiadomo jednak, kto usuwał jej skutki i jakie ewentualnie były zasady odpłatności za tę interwencję (czy powód usuwał skutki kolizji swoimi środkami technicznymi i osobowymi, czy wyłoniony przez niego wykonawca, jeśli tak to jaki i za jaką cenę).

10. Sąd zapoznał się z pismami dotyczącymi hipotetycznych kosztów innych prac interwencyjnych (np. k. 21, 22-v.), lecz uznał, że dowody te nie mają decydującego znaczenia dla rozstrzygnięcia postępowania. Przykładowe oferty nie mogły w żaden sposób posłużyć do ustalenia konkretnej szkody poniesionej przez powoda w związku z interwencjami, których dotyczyła niniejsza sprawa. Trudno też wywieść z nich wnioski co do wysokości rynkowych stawek kosztów usługi oczyszczania ulic po wypadku, skoro oba przedstawiają pewne hipotetyczne warianty wyceny (a nie faktycznie występujące ceny) usługi polegającej na sprzątaniu ulic po wypadku – bez potwierdzenia, że faktycznie takie ceny u tych przedsiębiorców obowiązują. Pozwalają natomiast stwierdzić, że koszt podobnego rodzaju usługi mieści się w granicach do ok. 2 500 zł (dla wypadków z plamą oleju do 200 m²).

11. Z pisma P. (k. 28) wynika, że zostało ono sporządzone 28.07.2017 r. Znajduje się na nim pieczętka Zarząd (...) - 04-19⁷. Może to budzić wątpliwości co do tego, kiedy powodowi ta odpowiedź została rzeczywiście doręczona. Z uwagi na to, że powód – nawet pomimo doręczenia mu sprzeciwu w którym pozwany zgłosił zarzut przedawnienia – nie podniósł twierdzenia, że otrzymał to pismo z dużym (ponad półtorarocznym) opóźnieniem względem daty w piśmie, Sąd przyjął, że pismo to zostało doręczone (...) W. w typowym dla przesyłek pocztowych terminie, czyli od tygodnia do miesiąca po wysłaniu go (co z reguły następuje niedługo po sporządzeniu pisma, a nie po roku lub więcej). Pieczętka Sekretariatu wyznacza tylko datę, w której pismo to wpłynęło do sekretariatu (...), a mogło ono wcześniej wpłynąć do innej komórki organizacyjnej (...) albo innej jednostki organizacyjnej (...) W., która to pismo przetrzymała i z dużym opóźnieniem przekazała do sekretariatu (...). To na powodzie, jeśli powoływałby się na skuteczne przerwanie biegu przedawnienia zgłoszeniem roszczenia do ubezpieczyciela i wstrzymanie biegu przedawnienia w okresie przed doręczeniem odpowiedzi ubezpieczyciela, spoczywało przytoczenie twierdzeń na ten temat i poparcia ich dowodami. Z braku choćby twierdzeń powoda co do daty otrzymania odpowiedzi na żądanie wypłaty odszkodowania Sąd przyjął, że pismo z 28.07.2017 r. wyekspediowano i doręczono (...) W. w zwykłym toku czynności, czyli przed końcem 2017 r.

12. Sąd pominął ponadto na podstawie art. 235² § 1 pkt. 2 k.p.c. (k. 53) wnioskowany w pozwie dowód z zeznań świadka R. F. uznając go za zbędny wobec tego, że okoliczności faktyczne mające zostać wykazane tymże dowodem nie były kwestionowane przez pozwanego, a także z uwagi na uwzględnienie zarzutu przedawnienia.

13. Pominięciu uległ również wnioskowany dowód z opinii biegłego, który Sąd również uznał jako zbędny dla rozstrzygnięcia sprawy (k. 58). Sąd miał na względzie to, że sprawy tego rodzaju co niniejsza mają w tutejszym Sądzie charakter masowy i dowód z opinii biegłego na tożsamy temat (tylko, rzecz jasna, dotyczący innego wypadku) był już wielokrotnie dopuszczany. Co więcej, dowód z opinii biegłego w przedmiocie, który wskazał powód w swoim pozwie, w istocie był dla sprawy zbędny. Jak zostanie to wyjaśnione, powództwo zostało oddalone z uwagi na zarzut przedawnienia, a w drugiej kolejności z powodu niewykazania wystąpienia u powoda szkody.

Podstawa prawna rozpoznana na posiedzeniu niejawnym

14. Zgodnie z art. 148¹ § 1 k.p.c., Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. W myśl § 3 tego przepisu rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że pozwany uznał powództwo. W tej sprawie żadna ze stron nie wniosła o przeprowadzenie rozprawy. Sąd był w stanie ustalić stan faktyczny sprawy na podstawie

przedstawionych przez strony dokumentów, a spór dotyczył wyłącznie interpretacji przepisów prawa, w związku z czym był też uprawniony do wydania wyroku na posiedzeniu niejawnym.

Ocena prawna

15. Powództwo zostało oddalone z uwagi na skuteczne podniesienie zarzutu przedawnienia oraz brak wykazania szkody, nawet pomimo tego, że odpowiedzialność pozwanego za szkodę tego rodzaju co opisana w pozwie istnieje.

Zarzut przedawnienia

16. Powództwo podlegało oddaleniu z uwagi na fakt, iż w dniu jego wniesienia, roszczenie objęte jego zakresem uległo już przedawnieniu. Sąd uwzględnił więc zarzut podniesiony przez stronę pozwaną w sprzeciwie co do braku możliwości domagania się przez powoda skutecznego zasądzenia na swoją rzecz kwoty wskazanej w pozwie.

17. Zgodnie bowiem z treścią 819 § 1 i 2 k.c. roszczenia z umowy ubezpieczenia przedawniają się z upływem lat trzech, a w przypadkach roszczeń poszkodowanego do ubezpieczyciela o odszkodowanie lub zadośćuczynienie z upływem terminu przewidzianego dla tego roszczenia w przepisach o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym lub wynikłą z niewykonania bądź nienależytego wykonania zobowiązania.

18. Przepis § 4 art. 819 k.c. przewiduje wprawdzie, że bieg przedawnienia roszczenia o świadczenie do ubezpieczyciela przerywa się w wyniku zgłoszenia ubezpieczycielowi roszczenia lub zdarzenia objętego ubezpieczeniem. Jednakże jego bieg rozpoczyna się na nowo od dnia, w którym zgłaszający roszczenie lub zdarzenie otrzymał na piśmie oświadczenie ubezpieczyciela o przyznaniu lub odmowie świadczenia.

19. W niniejszej sprawie powód wystosował do pozwanego wezwanie do zapłaty datowane na dzień 28 października 2016 r., które zostało doręczone ubezpieczycielowi w dniu 15 listopada 2016 r. W tym więc dniu bieg przedawnienia uległ przerwaniu. Jednakże w dniu 28 lipca 2017 r. pozwany odpowiedział na wezwanie i odmówił uznania swojej odpowiedzialności w sprawie oraz wypłaty odszkodowania. Jak wyżej już wskazano, Sąd uznał to pismo za doręczone powodowi – (...) W. – w zwykłym toku czynności, czyli przed końcem 2017 r. W takim wypadku, nawet uwzględniając zmianę sposobu liczenia przedawnienia wprowadzoną ustawą z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, modyfikującą treść art. 118 k.c., żądanie powoda przedawniało się po 31 grudnia 2020 r. W tym czasie jednak powód nie zajął stanowiska, co do odmowy uznania roszczenia przez ubezpieczyciela, aż do momentu złożenia pozwu w niniejszej sprawie, co nastąpiło w dniu 14 kwietnia 2022 r., a więc zdecydowanie po upływie trzyletniego okresu przedawnienia.

20. Nadto sam powód nie ustosunkował się do podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia, mimo, iż Sąd zobowiązał go do złożenia odpowiedzi na sprzeciw, w wyniku czego Sąd przyjął, iż w istocie okoliczności faktycznych leżących u podstaw twierdzenia pozwanego o przedawnieniu roszczenia nie kwestionował. W związku z powyższym powództwo podlegało oddaleniu.

Zasada odpowiedzialności pozwanego

21. Sąd zgodził się z powodem, że pozwany co do zasady odpowiada za szkodę polegającą na pokryciu kosztów prac interwencyjnych na drodze.

22. Zgodnie z art. 435 § 1 i 436 § 1 k.c. samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch tego środka komunikacji, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności. W myśl art. 822 §§ 1 i 2 k.c., przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w

okresie ubezpieczenia. Zgodnie natomiast z art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia.

23. Zgodnie z przepisem art. 435 § 1 w zw. z art. 436 § 1 k.c. posiadacz samochodu ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu wyrządzoną komukolwiek – a więc nie tylko osobie rannej czy kierowcy innego pojazdu poszkodowanemu w wyniku wypadku, ale każdemu kto poniósł szkodę w wyniku kolizji. Nie można wykluczyć więc zobowiązania go do naprawienia szkody, jaką w związku z kolizją poniósł zarządca drogi. Pozwany nie powoływał się przy tym na wystąpienie którejkolwiek z przesłanek, które w myśl art. 436 k.c. zwolniłyby sprawcę z odpowiedzialności za szkodę.

24. Za szkodę, za którą odpowiadał sprawca kolizji, na podstawie art. 822 § 1 k.c. i 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych odpowiada też ubezpieczyciel, z którym sprawca zawarł umowę obowiązkowego ubezpieczenia OC. Nie budzi wątpliwości, że wskazany przepis nie wprowadza samoistnych przesłanek odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń względem poszkodowanego, lecz wyraża zasadę pełnej odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń za szkodę wyrządzoną przez ubezpieczonego – sprawcę szkody. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 22 kwietnia 2005 r., sygn. III CZP 99/04, obowiązkiem ubezpieczyciela, wynikającym z umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu, jest więc wypłata odszkodowania poszkodowanej osobie trzeciej za wyrządzoną jej szkodę, za którą odpowiedzialność cywilną ponosi każda osoba, która - kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczyciela - wyrządziła szkodę pozostającą w związku z ruchem tego pojazdu. Warto również przytoczyć stanowisko Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie przedstawione w uzasadnieniu wyroku z dnia 20 lutego 2014 r., sygn. I ACa 573/13, wedle którego zgodnie z treścią art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych odszkodowanie ubezpieczeniowe ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem a wysokość tego odszkodowania (o ile nie przekracza sumy gwarancyjnej) winna odpowiadać wysokości odszkodowania należnego od ubezpieczonego na podstawie ogólnych zasad odpowiedzialności, zgodnie z zasadą pełnego odszkodowania. Przepis ten nie reguluje samodzielnie zakresu odpowiedzialności ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego za szkody wyrządzone przez niego ruchem takiego pojazdu, lecz odwołuje się do odpowiedzialności posiadacza lub kierowcy pojazdu mechanicznego na podstawie przepisów kodeksu cywilnego.

25. W związku z powyższym w ocenie Sądu powstanie konieczności usunięcia plamy oleju rozlanej na powierzchni jezdni oraz uprzątnięcia drogi z innych odpadków wynikłych z kolizji drogowej mieści się w pojęciu uszkodzenia mienia, o którym mowa w art. 34 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. Do czasu uprzątnięcia powierzchnia jezdni nie nadaje się do dalszego użytku, a przywrócenie jej do stanu poprzedniego wymaga usunięcia odpadków oraz użycia specjalistycznych narzędzi (sorbentów uniwersalnych, dyspergentów płynnych – w przypadku usunięcia plam oleju), nie pozwalających na normalne z niej korzystanie. Z racji tego, że odpowiedzialność sprawcy szkody jest bardzo szeroka (oparta na art. 435 i 436 k.c., a nie na zasadzie winy), a obowiązek ubezpieczenia OC ma zapewnić realną możliwość dochodzenia swoich roszczeń przez pokrzywdzonych, zdaniem Sądu w razie wątpliwości należy pojęcia z art. 34 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych interpretować szeroko.

26. Co warte odnotowania, w uchwale z dnia 20 stycznia 2022 r., sygn. III CZP 9/22, Sąd Najwyższy stwierdził, że sprawca wypadku komunikacyjnego i zakład ubezpieczeń, z którym sprawca wypadku jest związany umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody związane z ruchem tych pojazdów, odpowiadają wobec zarządcy drogi za szkodę spowodowaną zanieczyszczeniami drogi płynami silnikowymi. Sąd Najwyższy opowiedział się za szerokim rozumieniem pojęcia „uszkodzenia/zniszczenia mienia”, obejmującym także przypadek, w którym rzecz nie nadaje się do prawidłowego użytku bez podjęcia pewnych prac porządkowych. Choć uchwała w swojej tezie dotyczy tylko płynów silnikowych, to z uwagi na szerokie znaczenie pojęcia uszkodzenia/zniszczenia mienia zanieczyszczenie jezdni odpadkami należy oceniać analogicznie do sytuacji

wylania się płynów silnikowych – jest to również zanieczyszczenie nawierzchni drogi, które wyłącza ją z normalnego użytkowania do czasu aż zostanie usunięte.

Zadania zarządcy drogi

27. Podnoszona przez pozwanego kwestia, że powód był zobowiązany uprzątnąć jezdnię w ramach wykonywania zadań własnych przez zarządcę drogi, nie jest okolicznością zwalniającą pozwanego z odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez ubezpieczonego co do zasady.

28. Zgodnie z art. 361 § 1 i 2 k.c., zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Wydatki związane z uprzątnięciem jezdni po wypadku mogą być uznane za wydatki poniesione w następstwie zdarzenia szkodzącego, które by nie powstały bez tego zdarzenia, prowadzące do powypadkowego zmniejszenia majątku poszkodowanego, czyli straty (wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 2 marca 2018 r., sygn. XIII Ga 1222/17).

29. Zgodnie z art. 20 pkt 4 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, do obowiązków zarządcy drogi należy utrzymanie nawierzchni drogi, chodników i innych urządzeń zabezpieczających ruch, a zatem także prac porządkowych po kolizji drogowej. Podobną normę wyraża art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o finansowaniu infrastruktury transportu lądowego, zgodnie z którym w granicach miast na prawach powiatu zadania w zakresie finansowania, budowy, przebudowy, remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami publicznymi, z wyjątkiem autostrad i dróg ekspresowych, finansowane są z budżetów tych miast.

30. Tym samym należy uznać, że wykonywanie prac związanych z utrzymaniem drogi w należytym stanie ciąży co do zasady na zarządcy drogi. Wymaga jednak podkreślenia, że – jak stwierdził Sąd Najwyższy w przytoczonej wcześniej uchwale – w przepisach ustawy z 2005 r. chodzi o zwykłe i typowe użytkowanie dróg, prowadzące do ich degradacji, a także o niszczenie dróg wskutek niesprzyjających warunków pogodowych oraz niezwykłych zdarzeń, za które nikt nie ponosi odpowiedzialności (zwłaszcza klęski żywiołowe). Zarządca drogi otrzymuje środki o charakterze ryczałtowym, na wykonywanie ogółu swoich zadań, a nie jako zapłatę za konkretną pracę. Powinności dokonywania robót interwencyjnych, utrzymaniowych i zabezpieczających nie sposób rozciągnąć na konieczność pokrywania kosztów zniszczeń i zabrudzeń uczynionych przez konkretnych sprawców - co najwyżej można twierdzić, że ze względu na interes powszechny zarządca drogi ma stosowne prace wykonać jak najszybciej, choćby wiązało się to z czasowym (przejściowym) poniesieniem ich kosztów, których potem może dochodzić we właściwy sposób od sprawcy wypadku (ubezpiezyciela). Nie ma podstaw do włączania do zakresu tego obowiązku konieczności pokrywania kosztów naprawy i uprzątnięcia drogi, jeżeli jest to skutkiem działania innego podmiotu, któremu, w myśl prawa cywilnego, za to działanie można przypisać odpowiedzialność. Co więcej, publicznoprawny obowiązek zarządcy drogi ogranicza się do jak najpilniejszego podjęcia potrzebnych działań faktycznych po to, aby ogół użytkowników mógł z drogi bezpiecznie korzystać, natomiast nie dotyczy to powinności pokrycia kosztów finansowych tych działań. Co do poniesienia ekonomicznego ciężaru naprawienia i oczyszczenia drogi brak podstaw do wyłączenia zasad ogólnych, a więc ponoszenia odpowiedzialności przez sprawcę wypadku.

31. W świetle powyższego, a zwłaszcza wykładni prawa dokonanej w cytowanej uchwale z dnia 20 stycznia 2022 r., nie zasługują na uwzględnienie zarzuty pozwanego co do zasady odpowiedzialności za szkodę. Sąd nie kwestionuje tego, że zagadnienie prawne dotyczące odpowiedzialności ubezpieczyciela za koszty uprzątnięcia dróg wywołało istotne rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych, co podkreślił również Sąd Najwyższy. Orzeczenia te opierają się jednak na argumentach, które w cytowanej uchwale – będącej formą oddziaływania Sądu Najwyższego na orzecznictwo sądów powszechnych służącego jego ujednoczeniu, znajdującego podstawę już w art. 183 ust. 1 Konstytucji RP – zostały rozważone i uznane za nieprzekonujące (w porównaniu z argumentami przemawiającymi za istnieniem takiej odpowiedzialności ubezpieczyciela). Sąd w tej sprawie podziela w całości

stanowisko zaprezentowane w uchwale oraz jej uzasadnieniu, stąd też nie zachodzi potrzeba powtarzania całości zaprezentowanej w niej argumentacji w niniejszym uzasadnieniu.

32. Warto natomiast przytoczyć jeden z wniosków zawartych w uchwale, zgodnie z którym „Nie można też przyjąć, aby przez zapłatę odszkodowania obejmującego koszty przywrócenia drogi do stanu sprzed wypadku komunikacyjnego dochodziło do bezpodstawnego wzbogacenia skoro wydatkowane w tym zakresie środki zostały wydatkowane na utrzymanie dróg i ich naprawieniu, co w tym samym zakresie nie mogły być sfinansowane inne niezbędne wydatki na utrzymanie i ochronę dróg publicznych.” Wniosek ten, jak i poprzedzające go rozważania, wskazuje na to, że w sensie ekonomicznym to sprawcy kolizji (i ich ubezpieczyciele) powinni ponosić koszty przywracania dróg do stanu używalności. Wydatki ponoszone przez gminę na interwencyjne sprzątnięcie ulic powinny obciążać ją ekonomicznie tylko tymczasowo, do czasu otrzymania rekompensaty za koszty uprzątnięcia ulicy od sprawcy zdarzenia. Docelowo zatem organizacja sprzątnięcia po kolizjach drogowych powinna być dla zarządcy drogi możliwie neutralna finansowo – koszty usuwania skutków kolizji powinni ponosić sami sprawcy, a zarządca drogi ponosiłby ekonomiczny ciężar usuwania skutków tych zdarzeń drogowych, w których sprawcy nie było (wynikających ze zdarzeń losowych, działalności wolno żyjących zwierząt, itd.).

33. Jednakże sam fakt, iż szkoda powstała w związku z danym zdarzeniem drogowym, której naprawieniem, jak wskazano powyżej, co do zasady, obarczony jest ubezpieczyciel, musi zostać wykazana przez ten podmiot, który z tego zdarzenia wywodzi swoje prawo do wystąpienia z roszczeniem odszkodowawczym. W ocenie Sądu, z powyższego obowiązku strona powodowa się nie wywiązała.

34. Zgodnie bowiem z ogólnymi regułami postępowania dowodowego, obowiązek przedstawienia dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy spoczywa na stronach, a ciężar udowodnienia faktów mających znaczenie dla dochodzonego roszczenia ciąży na stronie, która z faktów wywodzi skutki prawne – art. 6 k.c. i art. 3 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. Sąd podziela również pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku w dniu 28 lutego 2013 r. (sygn. akt I ACa 613/12), zgodnie z którym „strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swoich twierdzeń, ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu, co do tych okoliczności na niej spoczywał, a Sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z braku udowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów”.

35. Jak bowiem wynika z treści pozwu, zdarzenie drogowe wywołujące szkodę miało miejsce w dniu 22 sierpnia 2016 r., co na wskazują przede wszystkim przedłożone przez powoda dokumenty tj. notatka informacyjna o zdarzeniu drogowym czy wydruk zestawienia zgłoszeń pogotowia interwencyjnego (k. 23, 25). Przedstawiona zaś przez powoda umowa nr (...), na podstawie której ustalone było wynagrodzenie należne wykonawcy za wykonywanie usług m.in. usuwania skutków zdarzeń w pasie drogowym, obejmowała okres od dnia 7 lutego 2018 r. do dnia 6 lutego 2021 r., a więc okres, który swoim zakresem z pewnością nie obejmował zdarzeń sprzed dnia 7 lutego 2018 r., do którego zaliczyć należy opisane zdarzenie z dnia 22 sierpnia 2016 r. Co więcej w samej treści pozwu, powód powoływał się na jeszcze inną umowę tj. umowę nr (...) z dnia 30.01.2017 (k. 2), której również nie przedłożył i która także nie obowiązywała w dniu zdarzenia z 2016 r. Powyższe świadczy więc, iż w istocie powód nie wykazał, aby w 2016 r. pomiędzy nim a wykonawcą firmą (...) sp. z o.o., ani z jakimkolwiek innym podmiotem, została zawarta umowa, na podstawie której ów wykonawca świadczyłby usługi związane z prowadzeniem prac interwencyjnych zleconych przez (...) W. i która obowiązywała w dniu 22 sierpnia 2016 r.

36. Co więcej, załączone do pozwu dokumenty tj. faktury VAT wystawione przez wykonawcę – firmę (...) sp. z o.o., dotyczyły jedynie usług świadczonych w sierpniu 2018 r. (k. 28), a należne wynagrodzenie za ich wykonanie zostało ustalone w oparciu o treść umowy z dnia 6 lutego 2018 r. Tym samym wskazane w fakturach kwoty dotyczyły więc zdarzeń mających miejsce po upływie dwóch lat od zdarzenia z dnia 22 sierpnia 2016 r. Wobec powyższego załączone potwierdzenie dokonania przez powoda wpłat za usługi świadczone przez wykonawcę za ten okres (k. 19) tzw. wynagrodzenie ryczałtowe i kosztorysowe, mogło być podstawą do oceny zasadności roszczenia i jego wysokości, jedynie w przypadku, gdyby zdarzenie objęte treścią żądaniem niniejszego pozwu w istocie miało miejsce w sierpniu 2018 r. Powód zaś, nie przedstawił ani umowy, która w 2016 r. łączyłaby go z wykonawcą, ani faktur VAT za sierpień

2016 r., na podstawie których Sąd byłby władny wyliczyć, jakie koszty powód poniósł w związku z koniecznością usunięcia skutków zdarzenia z dnia 22 sierpnia 2016 r.

37. Dlatego też Sąd, mając na uwadze swoje dotychczasowe stanowisko co do oceny uznania odpowiedzialności ubezpieczyciela i zasądzania wysokości odszkodowania w oparciu przede wszystkim o treść umowy obowiązującej pomiędzy powodem a wykonawcą w dniu zdarzenia oraz treść faktur VAT za dany miesiąc i rok jej obowiązywania oraz potwierdzenia ich opłacenia, uznał, iż na podstawie przedłożonych przez stronę powodową dowodów w sprawie nie można stwierdzić, aby powód poniósł szkodę wynikającą z usuwania skutków zdarzenia drogowego z dnia 22 sierpnia 2016 r.

Koszty postępowania

38. O kosztach postępowania między stronami Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Sąd w tej sprawie nie dostrzegł podstaw do odstąpienia od tej ogólnej zasady rozstrzygania o kosztach postępowania i uznał za zasadne, aby obciążyć powoda – jako przegrywającego sprawę w całości – koniecznością zwrotu pozwanemu poniesionych przez niego kosztów procesu. Koszty te zaś obejmowały kwotę 917 zł, na która składały się: opłata od pełnomocnictwa (17 zł) i wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego będącego radcą prawnym (900 zł – na podstawie § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych). Zasądzoną od powoda kwotę należało dodatkowo powiększyć o odsetki ustawowe za opóźnienie na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c.

ZARZĄDZENIE

(...)